

Ψάχνοντας το σωστό μονοπάτι

«Όχι, ο πατέρας μου δεν κάνει τίποτε, μεγάλο ή μικρό, που να μη μου το εκμυστηρευτεί· πώς θα γινόταν λοιπόν να μου κρύψει κάτι τέτοιο; Αποκλείεται». Α Βασιλειών 20:2.

Πόντε, ένα μικρό βιομηχανικό χωριό της βόρειας Ιταλίας. Λίγο πριν το τέλος του 1977 ο Έτορε, πατέρας του έφηβου Ελία, μένει άνεργος όταν κλείνει το εργοστάσιο της περιοχής. Από τότε αλλάζει συμπεριφορά. Κλείνεται στην κρεβατοκάμαρα όλη μέρα, άλλοτε λείπει για ώρες, επιμένει ότι έχει στηθεί κάποια συνωμοσία εναντίον του. Δεν είναι λίγες οι φορές που ξυπνάει τον γιο του τα βράδια και τον κατεβάζει στον κήπο για να του δείξει πράγματα που βλέπει μόνο εκείνος. «Νιώθω σαν θεός», του λέει. «Μην τα βάζεις μαζί μου». Η μητέρα του Ελία, Μάρτα, κάνει υπομονή, ελπίζει πως τα πράγματα θα φτιάξουν και επιλέγει να στηρίζει τον νεανικό της έρωτα χωρίς να ρωτάει πού πηγαίνει με το φορτηγάκι του.

Τον ίδιο χειμώνα εξαφανίζεται ένα αγοράκι.

Και τότε βρήκαν το παιδάκι – δίπλα στο ορυχείο πυρίτη, στον πάτο ενός βάραθρου, θαμμένο στο χιόνι, θεόγυμνο, δεμένο χειροπόδαρα με κορδόνια παπουτσιών. Το είχαν απαγάγει και πνίξει.

Το ασφυκτικό καλοκαίρι του 1978 εξαφανίζεται η κοπέλα που φροντίζει την κόρη της γειτόνισσας. Είναι το καλοκαίρι της σεξουαλικής αφύπνισης και της απότομης ενηλικίωσης του Ελία. Η εποχή της απομυθοποίησης της πατρικής φιγούρας, ο καιρός που θα χρειαστεί να σταθεί στα πόδια του και να εμπιστευτεί τον εαυτό του. Ο Έτορε πίνει περισσότερο, καλύπτει τα παράθυρα στο φορτηγάκι με εφημερίδες, χάνει την επαφή με την πραγματικότητα και την οικογένειά του. Ο Ελία υποψιάζεται πως ο πατέρας του έχει σχέση με τη δολοφονία του μικρού αγοριού επειδή δεν συμμετείχε στις ομάδες αναζήτησης και δεν ασχολήθηκε καθόλου με την είδηση που συγκλόνισε και κινητοποίησε την τοπική κοινωνία: παρά έφευγε με το φορτηγάκι για το εγκαταλειμμένο εργοστάσιο. Το αγόρι βλέπει τον πατέρα του να κοιτάζει συχνά το κενό, να χάνει τη σχέση του με την καθημερινότητα.

Τον είδα στην κρεβατοκάμαρα, μια Κυριακή, με το μέτωπο ακουμπισμένο στην ντουλάπα τους. «Τι κάνεις;» τον ρώτησα. Μετά βίας γύρισε το κεφάλι, μα δεν απάντησε.

Η παρατηρητικότητα του Ελία ζωντανεύει τη δική του εκδοχή για όσα συνέβησαν τους μήνες που άλλαξαν τη ζωή του. Μυστικά και ανείπωτες φράσεις τον κάνουν να υποπτευθεί τον πατέρα του και για την απαγωγή της κοπέλας, πλάθοντας με τη φαντασία του όλες τις πτυχές του εγκλήματος.

Θα σε πάω εγώ, της λέει. Έλα, ανέβα. Δεν πειράζει, να μην ενοχλώ. Κανένα πρόβλημα. Το χαμόγελό του είναι πλατύ και γενναιόδωρο και, κατά βάθος, είναι τυχερή που τον συνάντησε. Αλήθεια; Τότε, ευχαριστώ.

Η ευρηματικότητα της αφήγησης της Έλενα Βαρβέλο εντοπίζεται στην εναλλαγή μεταξύ της βασικής ιστορίας και της εκδοχής του Ελία για την απαγωγή της κοπέλας. Ξέχωρα από την πρωτοπρόσωπη αφήγηση του αγοριού, το «χρονικό» της απαγωγής διατρέχει το κείμενο σαν δεύτερος άξονας, μια παράλληλη ένταση που κορυφώνεται, το μυστήριο και το νουάρ μαζί με το κοινωνικό, ένα γεγονός που έχει μεν προεξοφληθεί, αλλά που το παρακολουθούμε σε αργή κίνηση όσο εκτυλίσσεται η πραγματικότητα, η καθημερινότητα των αθώων και των λογικών.

Εκείνο το καυτό ιταλικό καλοκαίρι ο Ελία θα κάνει έναν φίλο, τον επίσης μοναχικό συνομήλικό του Στέφανο. Η μητέρα του Στέφανο, Άννα, είχε φύγει από την πόλη με κάποιον άντρα, «ατιμασμένη» για τα ήθη της εποχής, τον οποίο επίσης εγκατέλειψε για να επιστρέψει στο σπίτι του πατέρα της.

Όταν την είδα, στον κηπάκο πίσω από το σπίτι, δίπλα σε ένα σκουριασμένο αυτοκίνητο, ενώ άπλωνε τα ρούχα, η Άννα Τραμπούιο τραγουδούσε με το στόμα κλειστό. Τη χαιρέτησα, εκείνη συνοφρυώθηκε και με περιεργάστηκε.

Η μητέρα του Ελία απαγορεύει στον γιο της να συναναστρέφεται την Άννα και τον εξώγαμο γιο της· εκείνος, όχι μόνο την παρακούει, αλλά ερωτεύεται την μπερδεμένη και απογοητευμένη γυναίκα.

Τους μήνες που ακολούθησαν θα τη φανταζόμουν στο καλοκαιρινό αγέρι, λουσμένη στη λιακάδα, και θα ονειρευόμουν ότι ήμουν ξαπλωμένος πλάι της, και ότι ξυπνούσα απότομα με τη φωνή της στα αυτιά μου.

Η συγγραφέας εκμεταλλεύεται τα στοιχεία της φύσης για να δημιουργήσει ατμόσφαιρα, κυρίως την αφόρητη κάψα του κατακαλόκαιρου, τις θερμοκρασίες που αποπροσανατολίζουν οδηγώντας σε αμετάκλητες σκέψεις και πράξεις. Αναδεικνύει την ύβρη που διακατέχει τον κοινό άνθρωπο: την πεποίθηση πως είμαστε ικανοί να σκηνοθετούμε τη ζωή στο μυαλό μας και να

απαιτούμε να πρωταγωνιστήσουμε σε αυτή χωρίς πρόβες, καταλήγοντας δεύτεροι ρόλοι σε μια παράσταση αυτοσχεδιασμού.

Έφτασες εκεί όπου βρίσκεσαι. Είναι αυτό που σου έχει συμβεί, και δεν υπάρχει τρόπος να το εξηγήσεις.

Δύο αγόρια απογοητευμένα από το πατρικό πρότυπο, δύο γυναίκες επιφορτισμένες με το παραδοσιακό καθήκον της εγκαρτέρησης σκιαγραφούνται λυρικά σε μια ιστορία ενηλικίωσης για την εμπιστοσύνη, την αγάπη που πασχίζει να μείνει αναλλοίωτη, τη φιλία και τις παρακάμψεις που κάνουμε για να βγούμε στο σωστό μονοπάτι.

Tags:

Σαπφώ Καρδιακού / Έλενα Βαρβέλο / Εκδόσεις Ψυχογιός

Η Σαπφώ Καρδιακού εργάζεται στον χώρο των εκδόσεων. Ειδικεύεται στον τομέα των ηλεκτρονικών βιβλίων και της αυτοέκδοσης.